Leefomgeving, Wonen en Economie
Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
07-11-2024		H. Koeslag	9087
Onderwerp			Aantal bijlagen
Raadsvragen adviescommissie sociaal			-

Op 31 oktober jl. zijn er vragen gesteld ten aanzien van de programma begroting economie met betrekking tot hoofdstuk 5 landbouw. Deze vragen betreffen de portefeuille van wethouder van den Bergh. Hieronder volgt toelichting op de vragen:

Wat is hoogwaardige kringlooplandbouw?
Met hoogwaardige kringlooplandbouw wordt verwezen naar een vorm van kringlooplandbouw uit het Splendid rapport (WUR, 2021: https://www.wur.nl/en/show/splendid-brochure-2021.htm) Deze vorm van kringlooplandbouw lijkt erg op traditionele landbouw maar door de verbeterde omgang met mest en voer, en de winning van duurzame energie is de impact op milieu, natuur en klimaat kleiner. In de Osse polder werken de boeren aan dit model, aangevuld met overige maatregelen op en rond het bedrijf voor de verbetering van bodem, water, lucht en biodiversiteit. Doel is om met behoud van gunstig economisch perspectief tot ecologisch verantwoorde landbouw te komen.

Doelgerichte benadering
Met een doelgerichte benadering sturen we (uiteindelijk) aan op het halen van kwantitatieve normen voor emissies, bodem- en waterkwaliteit en biodiversiteit op stal, bedrijfsniveau en gebiedsniveau.
Momenteel zijn hiervoor door het bevoegd gezag (Rijk en provincie) nog geen normen of streefwaarden vastgesteld. Er is een beleidsvoornemen van het ministerie LVVN om in te komen tot doelsturing in de landbouw. Hiervoor moet een nieuwe systematiek worden ontwikkeld en dienen er KPI's (kritische prestatie indicatoren) worden geformuleerd, waarmee

op stal-, bedrijfs- en/ of gebiedsniveau de prestatie kan worden vastgesteld.
Boeren kunnen in dit systeem, anders dan de specifieke -soms tegenstrijdige- regels te volgen, zelf maatregelen nemen om tot verbetering te komen van water, bodem, luchtkwaliteit en biodiversiteit. De verwachting is dat er dan minder gestuurd wordt op specifieke aspecten (zoals stalinrichting of installaties) maar dat door het meten en monitoring boeren beloond of afgerekend worden op het halen van doel- en/ of streefwaarden. Met doelsturing wordt op het boerenbedrijf in samenhang gekeken naar emissies, bodem- en waterkwaliteit en biodiversiteit. Bijpassende maatregelen op het bedrijf moeten gaan leiden tot betere omstandigheden en uiteindelijk doorwerken tot op gebiedsniveau. Er worden dus geen eisen per perceel geformuleerd.

Meten van doelen
Door objectief emissies, bodem- en waterkwaliteit en biodiversiteit te meten kunnen we vaststellen in welke mate de agrariërs voldoen aan de streefwaarden. Het meten hiervan vind plaats over langere termijn. De meetsystematiek wordt in opdracht van het ministerie van LVVN ontwikkeld door de WUR. Het is niet de bedoeling dat de gemeente haar eigen systematiek gaat ontwikkelen.
Meer achtergrondinformatie over doelsturing en KPI's kunt u hier nalezen:
https://www.wur.nl/nl/show-longread/wat-kan-de-overheid-met-doelsturing-met-behulp-van-kpis.htm

Teelt van niet-voedselgewassen
Agrarische gronden zijn belangrijk voor de verdere verduurzaming en extensivering van de landbouw (*extensivering betekent niet dat de gronden worden omgezet in natuur, maar dat per oppervlakte minder vee wordt gehouden. Indien er minder landbouwgrond beschikbaar komt, dan komen de agrarische verduurzamingsopgaven in gedrang*)
In verband met deze opgave willen we goede agrarische grond beschermen tegen de teelt van niet-voedsel gewassen, ook omdat in gevallen voor dit soort gewassen veel mest en bestrijdingsmiddelen worden toegepast.

Wat kunnen we nu al doen?
De boeren in Oss hebben zelf het initiatief genomen om een nieuw perspectief in de landbouw vorm te geven. Daarvoor hebben ze hun ambitie weergegeven in het Bod westelijke polder en het Bod oostelijke polder. Dat betekent niet dat er nu geen actie wordt ondernomen, er lopen verschillenden initiatieven, hieronder een paar voorbeelden;

- Een boer experimenteert met het doen van metingen in de stal om de uitstoot te monitoren, daarbij voert hij diverse maatregelen uit om na te gaan wat zorgt voor minder uitstoot. Dat varieert van regelmatig schoonmaken tot aan het toevoegen van algen aan het drinkwaterwater.
- Een flink aantal boeren in de polder doet mee BodemUP wat moet zorgen voor een gezondere bodem.
- Ook zijn er veel boeren die meedoen met de biodiversiteitsmonitor. De Biodiversiteitsmonitor is een systematiek die het mogelijk maakt de impact en prestaties van individuele agrarische bedrijven op het herstel van de biodiversiteit meetbaar te maken en te monitoren over meerdere jaren. Dit is al een vorm van doelsturing.
- Boeren werken aan de nutriëntenkringloop door dierlijke mest in te zetten in plaats van kunstmest.
- Als gemeente denken we na over een systeem om goede landbouwgronden te beschermen en te voorkomen dat deze ingezet worden voor niet-voedselgewassen zoals lelieteelt waarbij soms veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

Maatregelen bij het verpachten van gemeentelijke percelen

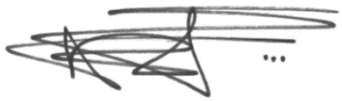
Wat betreft toepassen van chemische bestrijdingsmiddelen ligt het bevoegd gezag bij het Rijk. Het College van de gemeente Oss volgt hierin het rijksbeleid. Het Rijk verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van toepassing en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden waaronder glyfosaat. Toezicht en handhaving geschiedt door de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit en de waterschappen. Zou de gemeente hierop eigen (strenger) beleid willen ontwikkelen en uitvoeren, krijgt zij deze taak erbij. De gemeente heeft met deze materie geen ervaring en expertise in huis om dit op te pakken. De extra capaciteit en expertise in tijd en kosten staan niet in verhouding tot het beperkt aantal pachtgronden verdeeld over de gemeente Oss.

Echter vanuit haar zorgplicht brengt gemeente Oss in de pachtovereenkomsten het gebruik van glyfosaat onder de aandacht. Het is verstandig dat pachters op tijd nadenken over en kijken naar alternatieven die ze kunnen toepassen. In onze pachtovereenkomsten is daarom de volgende passage opgenomen:

"**Aandacht voor het gebruik van Glyfosaat**

Het gebruik van glyfosaat, ook wel Roundup genoemd, in de landbouw is in relatie tot waterkwaliteit een onderwerp van discussie. Mogelijk dat er in de toekomst vanuit het Rijk beperkingen en/of mogelijk een verbod komt op glyfosaat. Indien u glyfosaat gebruikt op pachtgrond van de gemeente, vragen we u hierin terughoudend te zijn. Houd u aan de voorschriften en pas het middel op de juiste wijze toe. Denk ook na over en overweeg de inzet van alternatieven. Zo bent u voorbereid op de toekomst en draagt u bij aan een gezonde leefomgeving."

Met vriendelijke groet

Sidney M.J. van den Bergh
Wethouder